

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Запорізький національний технічний університет

Методичні вказівки для самостійної роботи студентів
з дисципліни
«Корекційна педагогіка»

для студентів спеціальності 016 «Спеціальна освіта» усіх форм
навчання

2017

Методичні вказівки для самостійної роботи студентів з дисципліни «Корекційна педагогіка» для студентів спеціальності 016 «Спеціальна освіта» усіх форм навчання / Укл.: О.В. Порада – Запоріжжя: ЗНТУ, 2017. – 38 с.

Укладач: О.В. Порада, ст. викладач

Рецензент: О.П. Серeda, доцент, к.п.н.,
кафедри спеціальної освіти та реабілітології

Затверджено
на засіданні кафедри «Спеціальної освіти
та реабілітології»
Протокол № 4
від «10» жовтня 2017 р.

НМК факультету
Протокол № 4
від «17» жовтня 2017 р.

ЗМІСТ

Вступ	4
Мета та завдання навчальної дисципліни	6
Зміст дисципліни за модулями	10
План практичних занять з дисципліни «Корекційна педагогіка»	14
Питання для самостійної роботи з дисципліни «Корекційна педагогіка»	21
Тематика рефератів з дисципліни «Корекційна педагогіка»	21
Завдання для контрольних робіт для студентів заочного відділення з дисципліни «Корекційна педагогіка»	24
Контрольні питання до іспиту з дисципліни «Корекційна педагогіка»	27
Література для підготовки до практичних занять та виконання самостійної роботи	31
Розподіл балів, які отримують студенти	38

ВСТУП

Спеціальна педагогіка орієнтована на роботу з «дітьми, що мають проблеми навчання» на основі застосування технологій «компенсуючого навчання». Серед них виділяють також «групи ризику»: це «ситуація ризику соціально-психологічної дезадаптації» або «ризик в розвитку зростаючої людини, порушення взаємодії індивіда з середовищем.

Для роботи з цими дітьми відкриваються класи компенсуючого навчання в загальноосвітніх установах; впроваджуються спеціальні технології компенсації в загальноосвітній процес в звичайних класах; організуються спеціальні форми позанавчальної роботи. Все більшого значення здобувають не корекційні заходи, а компенсує навчання

Спеціальна педагогіка (в нашій країні має також назву дефектології, корекційної педагогіки) є складовою частиною педагогіки, однією з її гілок (від лат. *specialis* – рід, вид).

Спеціальна педагогіка – це теорія і практика спеціальної (особливої) освіти осіб з відхиленнями у фізичному і психічному розвитку, для яких освіта в звичайних педагогічних умовах, що визначаються існуючою культурою, за допомогою общепедагогических методів і засобів, є важкою або неможливою.

Наведемо приклади тлумачень означених термінів.

Корекційна педагогіка – галузь педагогічної науки, яка розробляє теоретичні основи, принципи, методи і засоби освіти, виховання і корекції дітей і дорослих, що мають різні порушення і відхилення в розвитку. Термін «корекційна педагогіка» введений на початку 90-х рр. ХХ ст. в якості альтернативи поняттю «дефектологія».

Існує також тлумачення терміна «**лікувальна педагогіка**» – це лікування хворих педагогічними методами.

У міжнародній педагогічній теорії і практиці загальноприйнятими є поняття «спеціальна педагогіка» і «спеціальна освіта»: в англійській мові – Special Education, у французькій – Education, в іспанській – pedagogia, Education especial, в німецькій – Sonderpädagogik.

Назва «**спеціальна педагогіка**» використовується як загальнозрозумілий міжнародний педагогічний термін, так як

узгоджується з сучасними гуманістичними орієнтирами світової системи освіти: коректність, відсутність такого, що принижує людину ярлика. Англійська корінь назви – special (особливий, індивідуальний) підкреслює особистісну орієнтованість цієї галузі педагогії, її здатність вирішувати складні індивідуальні освітні проблеми конкретної людини.

Як наукова дисципліна поряд із загально педагогічними термінами спеціальна педагогіка використовує власний понятійний апарат. Терміни «спеціальна педагогіка» і «спеціальна освіта» є загальноприйнятими в сучасній міжнародній теорії і практиці.

У США поняття «спеціальна педагогіка» включає освіту всіх дітей, що відрізняються від загальноприйнятої норми, в тому числі обдарованих.

Дефектологія – наука про психофізіологічні особливості розвитку аномальних дітей, закономірності їх навчання і виховання.

Термін «дефектологія» походить від лат. «недолік» і грец. «слово, вчення». Використовувався в нашій країні протягом 70 років в якості титульного назви теоретичної і практичної області спеціальної освіти осіб з відхиленнями у розвитку.

За кордоном замість поняття «дефектологія» застосовуються більш обмежені поняття «спеціальне навчання» і «лікувальна педагогіка», мають головним чином практичну спрямованість.

Основні галузі корекційної педагогіки (спеціальної педагогіки, дефектології):

- **сурдопедагогіка** – вивчає питання виховання й навчання дітей із порушенням слуху;

- **тифлопедагогіка** – займається питаннями виховання й навчання дітей із порушеннями зору;

- **корекційна психопедагогіка (олігофренопедагогіка)** – вивчає питання виховання й навчання дітей із порушеннями інтелекту;

- **логопедагогіка (логопедія)** – досліджує питання вивчення та виправлення мовлення в дітей і дорослих;

- **артопедагогіка** – вивчає питання виховання та навчання дітей із порушеннями опорно-рухового апарату;

- **аутологія** – вивчає навчання, виховання і корекція розвитку дітей із емоційними порушеннями (аутизм);

- **дошкільна корекційна педагогіка** (досліджує особливості

виховання і навчання аномальних дітей в дошкільних установах).

Становлення і наукове оформлення дефектології пов'язано з розвитком педології, збагатила педагогіку концепція всебічного вивчення особистості, що розвивається дитини.

Навчальна програма дисципліни «Корекційна педагогіка» розроблена з обліком того, що студенти спеціальності 016 «Спеціальна освіта» відповідають освітньо-професійним програмам підготовки при реалізації робочих навчальних планів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр», вивчають її на курсах нормативних навчальних дисциплін.

Для контролю вивчення дисципліни Корекційна педагогіка» передбачені наступні форми організації навчального процесу: лекційні й практичні заняття, написання тематичних рефератів, складання іспиту.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета Формування знань, навичок і вмінь, розвиток здібностей, що дають змогу професійно працювати з різними категоріями осіб з обмеженими можливостями життєдіяльності; професійно вирішувати найскладніші проблеми освіти дітей і дорослих.

Завдання 1. Ознайомити з сутністю, принципами, основними поняттями корекційної педагогіки.
2. Ознайомити з поняттям про систему наукових підходів та методів корекційної педагогіки, які дозволяють приймати обґрунтовані рішення під час професійної діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: основні поняття корекційної педагогіки; фактори шкільної дезадаптації, їх характеристику; передумови розвитку адаптаційних порушень та форми їх прояву; основні види порушень; рівні діагностичної діяльності; діагностику порушень шкільної адаптації; програму і методику педагогічного діагностування адаптаційних порушень загальнопедагогічні принципи корекційно-розвиваючого навчання; форми корекційної роботи; напрямки і методи педагогічної роботи з профілактики та

корекції відхилень у поведінці дітей; форми взаємодії суб'єктів освітнього процесу в діагностично-корекційної роботи з дітьми ризику шкільної дезадаптації; функції суб'єктів діагностично-корекційної роботи; умови оптимальної взаємодії суб'єктів.

вміти: використовувати знання про основи корекційної педагогіки в виховно-освітній роботі з дітьми групи ризику; аналізувати дані поточної і етапної педагогічної діагностики; використовувати знання корекційної педагогіки у позаурочній роботі з дітьми групи ризику; використовувати в роботі з дітьми ризику корекційні завдання і регулювати їх складність.

Удосконалення навчального процесу передбачає підвищення ролі самостійної роботи. З цією метою дещо скорочується обов'язкове аудиторне навантаження і вивільняється час для самостійної діяльності студентів.

Самостійна робота – органічна частина навчального процесу. Вона допомагає глибоко засвоїти матеріал, закріпити знання, поглибити вміння та навички в пізнавальній діяльності, творчо мислити; виховує організованість і дисциплінованість, активність та ініціативу, настирливість у досягненні мети; сприяє виробленню власних прийомів і методів пізнання, вчить раціонально організувати та контролювати робочий час.

Однією з форм самостійної роботи є **підготовка до практичних занять**, завдання яких полягає в тому, щоб закріпити і поглибити знання, навчити творчо працювати з літературою, виробити вміння аналізувати процеси і події, розвивати здатність до самостійних суджень, висловлювати і відстоювати свої погляди, навчити готувати реферати, повідомлення з окремих питань, виступати з ними на заняттях.

Виконання **домашнього завдання** можливе у вигляді реферату або усної доповіді на практичному занятті.

Реферат – це короткий виклад у письмовому вигляді або у формі доповіді змісту наукової праці, літератури по темі.

Підготовка рефератів – засіб оволодіння методикою і навичками роботи з літературою, використання загальних теоретичних і методологічних положень в ході аналізу певних процесів, явищ, подій,

уміння пов'язати матеріал і реальність, обґрунтувати свої висновки. Разом з тим реферат – одна з форм перевірки знань студентів.

Іспит є формою підсумкової оцінки якості освоєння студентом освітньої програми з дисципліни в цілому або розділу дисципліни. За результатами іспиту студенту виставляється оцінка «відмінно», «добре», «задовільно» або «незадовільно».

Критерії оцінки знань студентів на іспиті

Оцінки «відмінно» заслуговує студент, що виявив всебічне, систематичне і глибоке знання навчально-програмового матеріалу, вміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу і знайомий із додатковою, рекомендованою програмою. Як правило, оцінка «відмінно» виставляється студентам, які засвоїли взаємозв'язок основних понять дисципліни в їх значенні для обраної професії; виявили творчі здібності в розумінні, викладі і використанні навчально-програмного матеріалу.

Оцінки «добре» заслуговує студент, який виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені в програмі завдання, засвоїв основну літературу, рекомендовану в програмі. Як правило, оцінка «добре» виставляється студентам, що показали систематичний характер знань з дисципліни і здатним до їх самостійного поповнення і оновлення в ході подальшої навчальної роботи та професійної діяльності.

Оцінки «задовільно» заслуговує студент, що виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, знайомий з основною літературою, рекомендованою програмою. Як правило, оцінка «задовільно» виставляється студентам, які допустили похибки у відповіді на іспиті і при виконанні екзаменаційних завдань, але володіють необхідними знаннями для їх усунення під керівництвом викладача.

Оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який продемонстрував прогали в знаннях основного навчально-програмового матеріалу, що допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» ставиться студентам, які не можуть продовжити навчання або приступити до професійної діяльності по закінченню вузу без додаткових занять з відповідної дисципліни.

Вимоги до оформлення рефератів та контрольних робіт

Реферат або контрольна робота виконуються на одному боці аркуша білого паперу формату А 4 (210 x 297 мм). Текст розташовується через півтора міжрядкових інтервали до тридцяти рядків на сторінці у текстовому редакторі Word шрифтом Times New Roman, 14 кеглем. Допускається розміщувати таблиці та інші ілюстративні матеріали.

Текст реферату або контрольної роботи розміщується на аркуші з дотриманням таких розмірів берегів: з лівого боку – 30 мм, з правого – 10 мм, зверху та знизу – 20 мм. Абзаци в тексті потрібно починати з відступу, що дорівнює 5-и знакам (1,25). Відступи мають бути однаковими впродовж всього тексту.

Виділення фрагментів тексту реферату або контрольної роботи **жирним шрифтом** або *курсивом* не дозволяється.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ ЗА МОДУЛЯМИ

МОДУЛЬ 1

ТЕМА: ЗАГАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ КОРЕКЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ

1. Предмет корекційної педагогіки та основні напрямки діяльності

- Предмет, цілі, завдання, принципи і методи спеціальної педагогіки
- Основні категорії спеціальної педагогіки
- Зміст, принципи, форми і методи виховання і освіти аномальних дітей
- Поняття аномального розвитку (дізонтегенеза)
- Поняття «аномальна дитина»
- Особливості аномального розвитку.
- Галузі спеціальної педагогіки - олигофренопедагогіка, тифлопедагогіка, сурдопедагогіка, логопедагогіка, аутологія, артопедагогіка

2. Категоріально-понятійний апарат корекційної педагогіки. Організація і структура спеціальної освіти в Україні

- Основні терміни спеціальної педагогіки
- Класифікації порушень розвитку дитини
- Організація і структура спеціальної освіти в Україні
- Типи і структура спеціальних шкіл
- Організація спеціальної освіти в Україні

МОДУЛЬ 2

ТЕМА: ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ ВИДІВ ДИЗОНТОГЕНЕЗА І СТРУКТУРА СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ

3. Загальна характеристика дітей з обмеженими можливостями

- Загальна характеристика дітей з відхиленнями у розвитку »
- Загальні закономірності відхилень в психологічному розвитку
- Причини відхилень у розвитку

4. Педагогічні системи освіти осіб з вадами слуху

- Предмет і завдання сурдопедагогіки
- Причини порушень слуху
- Діагностика стану слухової функції людини

- Загальна характеристика дітей з порушеннями слуху
- Педагогічні системи спеціальної освіти осіб з вадами слуху
- Спеціальне навчання дітей з частковим порушенням слуху
- Навчання дітей зі зниженим слухом в масовій школі
- Спеціальна освіта глухих
- Професійна освіта і соціальна адаптація осіб з порушеним слухом

5. Спеціальна освіта осіб з порушеннями зору

- Предмет і завдання тифлопедагогіки
- Загальна характеристика дітей з порушеннями зору
- Дошкільна освіта дітей з порушеним зором
- Навчання дітей з вадами зору в школі
- Засоби навчання сліпих і слабозорих
- Лікувально-профілактична, санітарно-гігієнічна та відновлювальна робота

6. Педагогічна допомога дітям з вадами мовлення

- Предмет логопедії, її становлення як інтегративної галузі знань
- Анатомо-фізіологічні механізми мовлення і її розвиток у дитини
- Причини мовних порушень
- Класифікації порушень мовлення
- Загальна характеристика дітей з порушеннями мови
- Система спеціальних установ для дітей з вадами мовлення

7. Спеціальна освіта осіб з порушеннями опорно-рухового апарату

- Види порушень опорно-рухового апарату
- Загальна характеристика ДЦП
- Структура рухового дефекту при ДЦП
- Порушення психіки при ДЦП
- Мовні порушення при ДЦП
- Корекційна робота при ДЦП
- Система спеціалізованої допомоги дітям, які страждають на церебральний параліч

8. Освіта осіб з порушеннями розумового розвитку

- Спеціальна освіта дітей з труднощами в навчанні (затримка психічного розвитку)
- Клініко-психолого-педагогічна характеристика дітей із затримкою психічного розвитку
- Організація і зміст корекційно-розвиваючого навчання
- Освіта осіб з порушенням розумового розвитку (розумовою відсталістю)

- Визначення поняття, причини виникнення, клініко-психолого-педагогічна характеристика
- Освіта як засіб реабілітації та досягнення незалежного життя
- Дитина з порушенням розумового розвитку в освітній установі загального призначення

9. Спеціальна освіта при аутизмі і аутистичних рисах особистості

- Поняття про синдром раннього дитячого аутизму і аутистичних рисах особистості
- Причини аутизму
- Клініко-психолого-педагогічна характеристика
- Можливості розвитку, освіти та соціалізації
- Корекційно-педагогічна допомога при аутизмі

10. Розвиток і освіта дітей зі складними вадами розвитку

- Поняття про складне порушення розвитку
- Основні групи дітей з поєднаними порушеннями і значення їх психолого-педагогічного вивчення
- Завдання психолого-педагогічного супроводу розвитку дитини зі складним дефектом
- Психолого-педагогічні основи розвитку і освіти осіб зі складним дефектом
- Шляхи і способи організації спеціальної освіти для осіб зі складними порушеннями в розвитку

11. Характеристика девіантної поведінки

- дисгармонічного психічний розвиток дітей
- Загальна характеристика девіантної поведінки
- Форми девіантної поведінки
- Психічна декомпенсація невротичного типу
- Психічна декомпенсація психопатоподобного типу
- Порушення з переважанням емоційно-вольової нестійкості.
- Порушення з переважанням афективної збудливості
- Порушення з переважанням патології потягів

4. Сучасна типологія дітей з девіацією

12. Реабілітація аномальної дитини

- Загальне і своєрідне в розвитку нормального і аномального дитини
- Відмінності вторинних відхилень у розвитку від первинних
- Реабілітація
- Адаптація
- Інтеграція (з латинської «об'єднання»)

- Моделі ставлення суспільства до людей з обмеженими можливостями життєдіяльності

13. Спеціальна педагогіка та гуманістичні освітні системи

- Загальна характеристика та основні принципи педагогічної системи М. Монтесорі
- Спеціальна педагогіка та педагогіка Монтесорі
- Педагогіка Рудольфа Штайнера
- Теоретико-філософські положення педагогіки Р. Штайнера
- Вальдорфська школа і спеціальне навчання
- Кемпхільський рух

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «КОРЕКЦІЙНА ПЕДАГОГІКА»

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 1

ТЕМА: ЗАГАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ КОРЕКЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ

1. Загальна характеристика корекційної педагогіки
2. Надайте визначення поняттю «спеціальна педагогіка»
3. Надайте визначення поняттю «корекційна педагогіка»
4. Надайте визначення поняттю «дефектологія»
5. Назвіть основні галузі корекційної педагогіки
6. Суб'єкт корекційної педагогіки
7. Об'єкт корекційної педагогіки
8. Предмет корекційної педагогіки
9. Мета та завдання корекційної педагогіки
10. В чому полягає медико-клінічний аспект корекційної педагогіки?
11. В чому полягає психологічний аспект корекційної педагогіки?
12. В чому полягає педагогічний аспект корекційної педагогіки?
13. В чому полягає соціологічний аспект корекційної педагогіки?
14. Історія становлення корекційної педагогіки
15. Надайте характеристику етапів сучасного розвитку корекційної педагогіки.

Література [1-11,13,15]

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 2**ТЕМА: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІТЕЙ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ**

1. Надайте визначення поняттю «норма».
 2. Надайте визначення поняттю «аномалія».
 3. Надайте визначення поняттю «дизонтогенез».
 4. Надайте визначення поняттю «вада».
 5. Надайте визначення поняттю «фізична вада».
 6. Надайте визначення поняттю «психічна вада».
 7. Надайте визначення поняттю «складна вада».
 8. Надайте визначення поняттю «важка вада».
 9. Надайте визначення поняттю «реабілітація».
 10. Надайте визначення поняттю «абілітація».
 11. Надайте визначення поняттю «корекція».
 12. Надайте визначення поняттю «соціалізація».
 13. Надайте визначення поняттю «соціальна адаптація».
 14. Надайте визначення поняттю «соціальна реабілітація».
 15. Надайте визначення поняттю «соціально-реабілітаційна діяльність».
 16. Надайте визначення поняттю «освіта».
 17. Надайте визначення поняттю «спеціальна освіта».
 18. Надайте визначення поняттю «корекційна освіта».
 19. Надайте визначення поняттю «інклюзивна освіта».
 20. Надайте визначення поняттю «сімейне виховання».
 21. Надайте визначення поняттю «інтегративне навчання».
 22. Надайте визначення поняттю «особа з особливими освітніми потребами».
 23. Надайте визначення поняттю «діти з порушеннями психофізичного розвитку».
 24. Надайте визначення поняттю «особа з обмеженими можливостями в стані здоров'я».
 25. Класифікації порушень розвитку дитини
 26. Типи і структура спеціальних шкіл
 27. Організація спеціальної освіти в Україні
- Література [8,10]

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 3

ТЕМА: ПЕДАГОГІЧНА ДОПОМОГА ДІТЯМ З ВАДАМИ МОВЛЕННЯ

1. Надайте визначення поняттю «логопедія»
2. Предмет логопедії
3. Основні завдання логопедії
4. Анатомо-фізіологічні механізми мовлення і його розвиток у дитини
5. Формування мови в процесі загального психофізичного розвитку дитини
6. Умови формування нормальної мови
7. Причини мовних порушень
8. Охарактеризуйте несприятливі фактори, що сприяють виникненню мовних порушень у дітей
9. Класифікації порушень усного мовлення
10. Класифікації порушень писемного мовлення
11. Надайте визначення поняттю «експресивна мова»
12. Надайте визначення поняттю «імпресивна мова»
13. Надайте визначення поняттю «афонія».
14. Надайте визначення поняттю «дисфонія».
15. Надайте визначення поняттю «браділалія».
16. Надайте визначення поняттю «тахілалія».
17. Надайте визначення поняттю «заїкання».
18. Надайте визначення поняттю «дислалія».
19. Надайте визначення поняттю «ріноналія».
20. Надайте визначення поняттю «дизартрія».
21. Надайте визначення поняттю «алалія».
22. Надайте визначення поняттю «афазія».
23. Надайте визначення поняттю «дислексія (алексія)».
24. Надайте визначення поняттю «дисграфія (аграфія)».
25. Які порушення мови ускладнюють навчання дитини в школі і чому?
26. Що повинен враховувати вчитель при навчанні дітей з проблемами оволодіння письмом і читанням?
27. У чому полягає особливість усного опитування учня, який

заїкається в класі?

28. 7. У яких випадках учитель повинен рекомендувати батькам звернутися зі своєю дитиною до логопеда?

Література [6,7,10,13,16]

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 4

ТЕМА: ОСВІТА ОСІБ З ПОРУШЕННЯМИ РОЗУМОВОГО РОЗВИТКУ

1. Які порушення опорно-рухового апарату вам відомі?
2. Дайте загальну характеристику дитячого церебрального паралічу.
3. Назвіть причини виникнення дитячих церебральних паралічів.
4. З яких клінічних ознак складається картина порушення при дитячому церебральному паралічі?
5. Які форми дитячих церебральних паралічів вам відомі?
6. Як відбивається ДЦП на психічному розвитку дитини?
7. Охарактеризуйте реабілітаційні заклади для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату.
8. Які розділи включає в себе реабілітаційна робота з дітьми, що страждають церебральними паралічами?
9. Завдання психолога, який працює з дітьми та підлітками, які страждають церебральними паралічами.
10. Розкрийте зміст поняття «реабілітація», по відношенню до дітей з ДЦП.
11. Розкрийте зміст поняття «корекція» по відношенню до дітей з ДЦП.
12. Розкрийте зміст поняття «компенсація» по відношенню до дітей з ДЦП.
13. Охарактеризуйте основні види порушень опорно-рухового апарату у дітей.
14. Розкрийте етіопатогенетичні чинники виникнення ДЦП.
15. Структура рухового дефекту при ДЦП
16. Порушення психіки при ДЦП
17. Мовні порушення при ДЦП

18. Корекційна робота при ДЦП

19. Розкрийте основні принципи корекційно-педагогічної роботи з дітьми, що страждають на церебральний параліч.

20. Охарактеризуйте типи спеціалізованих установ в системі лікувально-педагогічної допомоги дітям з церебральним паралічем.

Література [2,6,9,12]

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 5

ТЕМА: РОЗВИТОК І ОСВІТА ДІТЕЙ ЗІ СКЛАДНИМИ ВАДАМИ РОЗВИТКУ

1. Спеціальна освіта дітей з труднощами в навчанні (затримка психічного розвитку)

2. Визначення поняття «затримка психічного розвитку» та клініко-психолого-педагогічна характеристика дітей

3. Організація і зміст корекційно-розвиваючого навчання

4. Освіта осіб з порушенням розумового розвитку (розумовою відсталістю)

5. Визначте поняття «особа з порушенням розумового розвитку (розумовою відсталістю)»

6. Визначте причини виникнення порушень розумового розвитку (розумовою відсталістю)

7. Загальна характеристика осіб з порушенням розумового розвитку (розумовою відсталістю)

8. Характеристика різних ступенів зниження інтелекту

9. Класифікація форм олігофренії

10. Характеристика основних форм олігофренії

11. Характеристика додаткових форм олігофренії

Література[13,16,19,20]

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 6

ТЕМА: ХАРАКТЕРИСТИКА ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ

1. Дайте характеристику основних форм девіантної поведінки.
2. Форми девіантної поведінки
3. Психічна декомпенсація невротичного типу
4. Психічна декомпенсація психопатоподобного типу
5. Порушення з переважанням емоційно-вольової нестійкості.
6. Порушення з переважанням афективної збудливості
7. Порушення з переважанням патології потягів
8. Сучасна типологія дітей з девіацією
9. Які типи відхилень у розвитку сьогодні виділяються?
10. Проаналізуйте особливості дітей з відставанням у розвитку.
11. Дайте характеристику групі дітей з відхиленнями у розвитку.
12. Що таке група дітей «з проблемами розвитку»?
13. Чим відрізняється група дітей «з проблемами навчання»?
14. Як поділяє дітей групи ризику Г.Ф.Кумаріна?
15. Які форми девіації можна виділити на сучасному етапі?
16. Що таке девіантна поведінка?
17. Які механізми девіантної поведінки ви знаєте?
18. У чому особливості деликвентного поведінки?

Література[4,6,7,17]

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 7

ТЕМА: РЕАБІЛІТАЦІЯ АНОМАЛЬНОЇ ДИТИНИ

1. Проаналізуйте загальне і своєрідне в розвитку нормальних і аномальних дітей.
2. Чим відрізняються вторинні відхилення від первинних порушень?
3. Які варіанти реабілітації виділяють?
4. Дайте характеристику основних форм дезадаптації.

5. Які форми інтеграції ви знаєте?
6. Психологічна реабілітація аномальної дитини
7. Медична реабілітація аномальної дитини
8. Педагогічна реабілітація аномальної дитини
9. Соціотна реабілітація аномальної дитини
10. Біологічна адаптація аномальної дитини
11. Сенсорна адаптація аномальної дитини
12. Психологічна адаптація аномальної дитини
13. Соціальна адаптація аномальної дитини
14. Інтеграція аномальної дитини
15. Відмінності вторинних відхилень у розвитку первинних.
16. Модель ставлення суспільства до людей з обмеженими можливостями життєдіяльності «Хвора людина».
17. Модель ставлення суспільства до людей з обмеженими можливостями життєдіяльності «Недолюдина».
18. Модель ставлення суспільства до людей з обмеженими можливостями життєдіяльності «Загроза суспільству».
19. Модель ставлення суспільства до людей з обмеженими можливостями життєдіяльності «Об'єкт жалості».
20. Модель ставлення суспільства до людей з обмеженими можливостями життєдіяльності «Об'єкт обтяжливою благодійності».
21. Модель ставлення суспільства до людей з обмеженими можливостями життєдіяльності «Розвиток».

Література[2,4,6,13,16,17]

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ «КОРЕКЦІЙНА ПЕДАГОГІКА»

1. Зміст і методи корекційно-педагогічної роботи з дітьми з ЗПП.
2. Зміст і методи корекційно-педагогічної роботи з дітьми з порушеннями слуху.
3. Зміст і методи корекційно-педагогічної роботи з дітьми з порушеннями зору.
4. Зміст і методи корекційно-педагогічної роботи з дітьми з вадами мовлення.
5. Зміст і методи корекційно-педагогічної роботи з дітьми з порушеннями опорно-рухового апарату.
6. Зміст і методи корекційно-педагогічної роботи з дітьми з порушеннями емоційно-вольової сфери та поведінки.
7. Зміст і методи корекційно-педагогічної роботи з дітьми зі складними порушеннями в розвитку.
8. Видатні вітчизняні вчені-дефектологи (один на вибір студента).
9. Видатні зарубіжні вчені-дефектологи.

ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «КОРЕКЦІЙНА ПЕДАГОГІКА»

1. Міжнародні та національні правові акти, спрямовані на забезпечення соціальної підтримки осіб з відхиленнями у психофізичному розвитку.
2. Сучасний стан психолого-педагогічних і медичних способів діагностики інтелектуальної недостатності.
3. Актуальні проблеми олигофренопедагогіки.
4. Значення для сучасної олигофренопедагогіки вчення Л.С. Виготського про «зоні найближчого розвитку».
5. Основні дидактичні принципи і особливості їх реалізації в спеціальній корекційній школі VIII виду.
6. Оптимізація навчального процесу на основі типологізації учнів.

7. Аналіз змісту освіти в спеціальній корекційній школі VIII виду (історико-педагогічний аспект).
8. Особливості сімейного виховання розумово відсталого дитини.
9. Взаємодія школи і сім'ї в виховання розумово відсталого дитини.
10. Гуманітарна спрямованість міжнародних правових актів, спрямованих на соціальний захист розумово відсталих дітей і інвалідів.
11. Взаємозв'язок дошкільної корекційної педагогіки з іншими науками.
12. Особливості формування класного колективу в корекційній школі.
13. Взаємозв'язок дошкільної корекційної педагогіки з іншими науками.
14. Культурно-історична концепція розвитку дитини Л.С. Виготського.
15. Основні завдання дошкільної освіти дітей з відхиленнями у розвитку на сучасному етапі.
16. Забезпечення загального розвитку дошкільників з відхиленнями у розвитку в процесі корекційно-педагогічної роботи.
17. Сучасні технології, виховання і навчання дошкільнят з проблемами в розвитку.
18. Роль і місце гри в корекції відхилень у розвитку у дітей.
19. Сучасні засоби забезпечення корекційно-педагогічного процесу.
20. Комп'ютерні технології забезпечення корекційного процесу.
21. Форми організації корекційно-педагогічної допомоги.
22. Завдання і форми інтеграції дітей з відхиленнями у розвитку в середовищі нормально розвиваються дошкільнят.
23. Значення ранньої корекційно-педагогічної роботи для нормалізації розвитку дитини.
24. Можливості сімейного виховання дітей з відхиленнями у розвитку.
25. Види порушень розвитку, їх причини та механізми.
26. Первинні і вторинні дефекти.
27. Вплив факторів середовища на розвиток особистості молодших школярів з порушеннями в розвитку.

28. «Норма» і «патологія». Діагностика відхилень у психічному розвитку дитини.
29. «Норма» і «патологія». Діагностика відхилень в особистісному розвитку дитини.
30. Методи досліджень порушень психічних процесів і станів у дітей молодшого шкільного віку.
31. Молодші школярі «група ризику».
32. Шкільна дезаптація як педагогічне явище.
33. Порушення взаємовідносин дитини і дорослого.
34. Адиктивна поведінка молодших школярів та його попередження.
35. Особливості формування особистості дитини в сім'ї, обтяженої алкогольною залежністю.
36. Емоційні порушення у дітей молодшого шкільного віку та їх корекція.
37. Поведінка, що відхиляється молодших школярів.
38. Діти із затримкою психічного розвитку.
39. Діти з порушеннями інтелекту. Діти - дебіли.
40. Порушення мови у молодших школярів. Корекційна допомога вчителя і логопеда.
41. Нервові порушення молодших школярів.
42. Психічні відхилення в молодшому шкільному віці.
43. Лікувальна педагогіка.
44. Соматично ослаблені діти.
45. Діти з реактивними станами і конфліктними переживання.
46. Ліворукий дитина в школі.
47. Психічне і психологічне здоров'я дітей.
48. Фізіологічна готовність дитини до навчання в школі.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОГО ВІДДІЛЕННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «КОРЕКЦІЙНА ПЕДАГОГІКА»

Вказівки до виконання контрольної роботи

Відповідно до навчального плану студенти заочної форми навчання виконують контрольну роботу. Студенти обирають по одному питанню з двох розділів.

Під час виконання роботи необхідно використовувати джерела, наведені в навчальній програмі і рекомендовані на лекціях, а також підручники та нормативні акти, що відповідають темі роботи.

Обсяг контрольної роботи не повинен перевищувати 20 сторінок формату А4. Контрольна робота повинна містити вступ, основну частину, висновки. Наприкінці роботи необхідно навести список використаної літератури, вказати дату виконання і поставити підпис.

Після перевірки викладачем контрольної роботи і одержання позитивної оцінки студента допускають до іспиту.

Варіант 1

1. Моделі ставлення суспільства до людей з обмеженими можливостями життєдіяльності.
2. Характеристика складних порушень розвитку дитини.
3. Зміст і методи корекційно-педагогічної роботи з дітьми з ЗПР.

Варіант 2

1. Синдром раннього дитячого аутизму (РДА), основні характеристики цього синдрому.
2. Система спеціальних установ для дітей з вадами мовлення.
3. Зміст і методи корекційно-педагогічної роботи з дітьми з порушеннями слуху.

Варіант 3

1. Загальна характеристика осіб з порушенням розумового розвитку (розумовою відсталістю)
2. Охарактеризуйте ступінь зниження інтелекту «Незначна розумова відсталість, утруднення в навчанні».

3. Зміст і методи корекційно-педагогічної роботи з дітьми з порушеннями зору.

Варіант 4

1. Загальна характеристика дітей з ДЦП.
2. Охарактеризуйте ступінь зниження інтелекту «Помірна розумова відсталість, труднощі в навчанні».
3. Зміст і методи корекційно-педагогічної роботи з дітьми з вадами мовлення.

Варіант 5

1. Загальна характеристика дітей з порушеннями зору.
2. Охарактеризуйте ступінь зниження інтелекту «Важка розумова відсталість, значні труднощі в навчанні».
3. Зміст і методи корекційно-педагогічної роботи з дітьми з порушеннями опорно-рухового апарату.

Варіант 6

1. Спеціальна освіта дітей з труднощами в навчанні (затримка психічного розвитку).
2. Охарактеризуйте ступінь зниження інтелекту «Глибока розумова відсталість».
3. Зміст і методи корекційно-педагогічної роботи з дітьми з порушеннями емоційно-вольової сфери та поведінки.

Варіант 7

1. Загальна характеристика дітей з порушеннями мови.
2. Кемпхїллський рух.
3. Зміст і методи корекційно-педагогічної роботи з аутичними дітьми.

Варіант 8

1. Загальна характеристика дітей з обмеженими можливостями.
2. Вальдорфська школа і спеціальне навчання.
3. Зміст і методи корекційно-педагогічної роботи з девіантними дітьми.

Варіант 9

1. Загальна характеристика дітей з порушеннями слуху.
2. Теоретико-філософські положення педагогіки Р. Штайнера.
3. Зміст і методи корекційно-педагогічної роботи з дітьми з ЗПР.

Варіант 10

1. Освіта осіб з порушенням розумового розвитку (розумовою відсталістю).
2. Педагогіка Марії Монтесорі.
3. Зміст і методи корекційно-педагогічної роботи з дітьми з порушеннями слуху.

**КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ
ДО ІСПИТУ З ДИСЦИПЛІНИ
«КОРЕКЦІЙНА ПЕДАГОГІКА»**

1. Загальна характеристика корекційної педагогіки
2. Медико-клінічний аспект корекційної педагогіки
3. Характеристика аспектів корекційної педагогіки
4. Надайте визначення поняттям «норма», «аномалія», «дизонтогенез», «вада», «фізична вада», «психічна вада», «складна вада», «важка вада».
5. Надайте визначення поняттям «реабілітація», «абілітація», «корекція», «соціалізація», «соціальна адаптація», «соціальна реабілітація», «», «соціально-реабілітаційна діяльність».
6. Надайте визначення поняттям «освіта», «спеціальна освіта», «корекційна освіта», «інклюзивна освіта», «сімейне виховання», «інтегративне навчання», «спеціальна педагогіка», «корекційна педагогіка».
7. Надайте визначення поняттям «особа з особливими освітніми потребами», «діти з порушеннями психофізичного розвитку», «особа з обмеженими можливостями в стані здоров'я».
8. Суб'єкт, об'єкт, предмет, мета та завдання корекційної педагогіки
9. Історія становлення корекційної педагогіки
10. Класифікації порушень розвитку дитини по локалізації порушення в певній системі організму
11. Класифікації порушень розвитку дитини за причинами виникнення порушення
12. Класифікації порушень розвитку дитини за характером порушення
13. Правове регулювання спеціальної освіти в Україні
14. Типи і структура спеціальних шкіл
15. Організація спеціальної освіти в Україні
16. Загальна характеристика дітей з обмеженими можливостями
17. Поняття «діти з відхиленнями у розвитку»
18. Загальні закономірності відхилень в психологічному розвитку

19. Причини відхилень у розвитку
20. Предмет і завдання сурдопедагогіки
21. Причини порушень слуху
22. Діагностика стану слухової функції людини
23. Загальна характеристика дітей з порушеннями слуху
24. Педагогічні системи спеціальної освіти осіб з вадами слуху
25. Спеціальне навчання дітей з частковим порушенням слуху
26. Навчання дітей зі зниженим слухом в масовій школі
27. Професійна освіта і соціальна адаптація осіб з порушеним слухом
28. Предмет і завдання тифлопедагогіки
29. Загальна характеристика дітей з порушеннями зору
30. Дошкільна освіта дітей з порушеним зором
31. Навчання дітей з вадами зору в школі
32. Засоби навчання сліпих і слабозорих
33. Лікувально-профілактична, санітарно-гігієнічна та відновлювальна робота
34. Предмет та завдання логопедії
35. Анатомо-фізіологічні механізми мовлення і його розвиток у дитини
36. Причини мовних порушень
37. Класифікації порушень мовлення
38. Загальна характеристика дітей з порушеннями мови
39. Система спеціальних установ для дітей з вадами мовлення
40. Види порушень опорно-рухового апарату
41. Загальна характеристика дітей з ДЦП
42. Структура рухового дефекту при ДЦП
43. Порушення психіки при ДЦП
44. Мовні порушення при ДЦП
45. Корекційна робота при ДЦП
46. Система спеціалізованої допомоги дітям, які страждають на церебральний параліч
47. Спеціальна освіта дітей з труднощами в навчанні (затримка психічного розвитку)
48. Визначення поняття «затримка психічного розвитку» та клініко-психолого-педагогічна характеристика дітей
49. Організація і зміст корекційно-розвиваючого навчання

50. Освіта осіб з порушенням розумового розвитку (розумовою відсталістю)
51. Визначте поняття «особа з порушенням розумового розвитку (розумовою відсталістю)»
52. Визначте причини виникнення порушень розумового розвитку (розумовою відсталістю)
53. Загальна характеристика осіб з порушенням розумового розвитку (розумовою відсталістю)
54. Характеристика різних ступеней зниження інтелекту
55. Класифікація форм олігофренії
56. Характеристика основних форм олігофренії
57. Характеристика додаткових форм олігофренії
58. Розкрийте поняття «діти з труднощами в навчанні», «діти із затримкою психічного розвитку».
59. Поняття про синдром раннього дитячого аутизму і аутистичні риси особистості
60. Причини аутизму
61. Клініко-психолого-педагогічна характеристика аутичних дітей
62. Можливості розвитку, освіти та соціалізації аутичних дітей
63. Корекційно-педагогічна допомога при аутизмі
64. Синдром раннього дитячого аутизму (РДА), основні характеристики цього синдрому
65. Причини виникнення РДА.
66. Основні клінічні прояви синдрому РДА.
67. Характеристика складних порушень розвитку дитини
68. Класифікація груп дітей з поєднаними порушеннями
69. Завдання психолого-педагогічного супроводу розвитку дитини зі складним дефектом
70. Психолого-педагогічні основи розвитку і освіти осіб зі складним дефектом
71. Шляхи і способи організації спеціальної освіти для осіб зі складними порушеннями в розвитку
72. Дисгармонічний психічний розвиток дітей
73. Загальна характеристика девіантної поведінки
74. Форми девіантної поведінки
75. Психічна декомпенсація невротичного типу
76. Психічна декомпенсація психопатоподобного типу

77. Порушення з переважанням емоційно-вольової нестійкості.
78. Порушення з переважанням афективної збудливості
79. Порушення з переважанням патології потягів
80. Сучасна типологія дітей з девіацією
81. Загальне та своєрідне в розвитку нормальної і аномальної дитини
82. Відмінності вторинних відхилень у розвитку від первинних
83. Реабілітація аномальної дитини
84. Адаптація аномальної дитини
85. Інтеграція аномальної дитини
86. Моделі ставлення суспільства до людей з обмеженими можливостями життєдіяльності
87. Педагогіка Марії Монтессорі
88. Теоретико-філософські положення педагогіки Р. Штайнера
89. Вальдорфська школа і спеціальне навчання
90. Кемпхїллський рух

ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Базова

1. Архипова Є. Ф. Стертая дизартрія у дітей: навч. посібник для студентів вузів. / Є. Ф. Архипова - М.: АСТ: Астрель: охоронець, 2007.
2. Архипова Є. Ф. Корекційно-логопедична робота з подолання стертою дизартрії у дітей /Є. Ф. Архипова. - М.: Астрель, 2008.
3. Бадалян Л. О. Невропатология / Л. О. Бадалян.: Підручник для студ. дефектол. фак. вищ. пед. навч. закладів. - 2-е вид., Испр. - М.: Видавничий центр В«АкадеміяВ», 2003.
4. Болоба В. М. Логопедична скринька / В. М. Болоба. Тернопіль: Мандрівець, 2015. – 139с.
5. Белякова Л. І. Логопедія. Дизартрія. / Л. І.Белякова, Н. Н.Волоськович - М.: Гуманитар. вид. центр ВЛАДОС, 2009.
6. Балобанова В.П., Діагностика порушень мовлення у дітей та організація логопедичної роботи в умовах дошкільного освітнього закладу. / В.П.Балобанова, Л.Г.Богданова, Л.В.Венедиктова – СПб.: Дитинство-прес, 2001.
7. Богуш А.М. Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання дітей рідної мови в дошкільних навчальних закладах: підручник / А.М. Богуш, Н.В. Гавриш; за ред. А.М. Богуш. – Вид. 2-ге, доповнене. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. – 704с.
8. Виготський Л.С. Мислення і мова. / Виготський Л.С. – М.: Лабіринт, 1996.
9. Волкова Г.А. Методика психолого-логопедического обследования детей с нарушениями речи. Вопросы дифференциальной диагностики. / Г.А. Волкова Санкт-Петербург. Издательство «Детство-пресс», 2012. – 138с.
10. Волкова Л.С. Логопедия: Учеб. для студентов дефектол.фак.педвузов / Л.С. Волковой, С.Н. Шаховской. – М.: Гуманит.изд.центр ВЛАДОС, 1999.– 680 с.

11. Воронова А.Е. Логоритмика в речевых группах ДООУ для детей 5-7 лет. Методическое пособие – М.: ТЦ Сфера, 2010.- 144с. – (Развитие речи шаг за шагом).
12. Грибова О. Е. Технология организации логопедического обследования: Методическое пособие. / О. Е. Грибова О. Е. - М.: Айрис-пресс, 2005. -96 с.- (Библиотека логопеда-практика).
13. Грибова О. Е., Бессонова Т. П. Дидактический материал по обследованию речи детей. Звуковая сторона речи. Альбом 1. М., 2000.
14. Грибова О. Е., Бессонова Т. П. Дидактический материал по обследованию речи детей. Звуковая сторона речи. Альбом 2. М., 2000.
15. Дара С. Корекційні заняття з логопедії у дошкільних закладах. Частина перша. / С Дара Тернопіль: Мандрівець, 2017. – 335с.
16. Дара С. Корекційні заняття з логопедії у дошкільних закладах. Частина друга. / С Дара Тернопіль: Мандрівець, 2017. – 197с.
17. Дефектологічний словник: навчальний посібник / за редакцією В.І. Богдаря, В.М. Синьова. – К.: «МП Леся», 2011. – 528с.
18. Жукова Н.С. Логопедия. Основы теории и практики / Н.С. Жукова, Е.М. Мастюкова, Т.Б. Филочева. - М.: Эксмо, 2011. – 288с.: ил.
19. Кирилова Ю.А. Физкультурные упражнения и подвижные игры на свежем воздухе для детей младшей логопедической группы (ОНР) / Ю.А. Кирилова Санкт-Петербург. Издательство «Детство-пресс», 2006. – 185с.
20. Кондратенко В.О. Формування сенсорних здібностей дошкільників із загальним недорозвиненням мовлення засобом ігрової діяльності. / В.О. Кондратенко, С.В. Кондуков/. - К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2011. - 110 с.
21. Конопляста С. Ю. Логопсихологія: навч. посіб. / С. Ю. Конопляста, Т. В. Сак; за ред. М.К. Шеремет. - К.: Знання, 2010. - Книга. - 293 с.
22. Коноваленко В.В. Розвиток зв'язного мовлення: Фронтальні логопедичні заняття у підготовчій групі для дітей з ОНР ("Осінь", "Зима", "Весна", "Людина: я, моя сім'я, мій дім, моя країна"). / В.В. Коноваленко, С.В. Коноваленко – М.: Гном і Д, 2000-2001.

23. Коноваленко В.В. Формування зв'язного мовлення і розвиток логічного мислення у дітей старшого дошкільного віку з ОНР. / В.В. Коноваленко, С. В. Коноваленко. – М.: Гном і Д, 2001.
24. Кобзарєва Л.Г. Рання діагностика порушення читання та його корекція. / Л.Г.Кобзарєва, С.В.Кузьміна. – Воронеж, 2000.
25. Колесникова О.В. Розвиток фонематичного слуху у дошкільнят. / О.В. Колесникова – М., 2002.
26. Корекційно-педагогічна робота в дошкільних закладах для дітей з порушеннями мови / За ред. Гаркуша Ю.Ф. – М.: Сікач В.Ю., 2000.
27. Король А.В. Мовленнєва картка з картинками: логопедичне обстеження рівня мовленнєвого розвитку дитини / А.В. Король. – Тернопіль: Мандрівець, 2017. – 24с.іл. + 8с.
28. Корнева А. Н. Основы логопатологии детского возраста: клинические и психологические аспекты. / А. Н. Корнева – СПб. Речь, 2006. – 380с.:
29. Краузе Е. Логопедия. – 3-е изд. – СПб.: Корона принт, 2006. – 208с.
30. Краузе Е. Н. Логопедический массаж и артикуляционная гимнастика / Е. Н. Краузе. СПб.: Корона принт, 2004.
31. Лазарєва І. А. Неврологічні основи логопедії: навчально-методичний посібник для студентів дефектологічних спеціальностей. – Луганськ, 2005. – 132с.
32. Логопсихология: учеб. Пособие для студентов / под ред. Р.И. Лалаевой, С.Н. Шаховской. -М.: Гуманитар. Изд. Центр ВЛАДОС, 2013. – 462с. – (Коррекционная педагогика)
33. Логопедія: підручник / за редакцією М.К. Шеремет. – Вид. 3-тє, перер. та доповн. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. – 776 с.
34. Лопатинська Н.А. Неврологічні основи логопедії. Курс лекцій / Н.А. Лопатинська Київ. Видавничий Дім «СЛОВО», 2017. – 147с.
35. Левіна Р.Є. Основи теорії і практики логопедії. / Р.Є. Левіна М. Вид-во АПН РРФСР 1978. 379с.
36. Лурія А.Р. Мова і мислення. / А.Р. Лурія М. Педагогіка 1979г.400с
37. Лурия А.Р. Высшие корковые функции человека и их нарушения при локальных поражениях мозга. 3-е изд. М.:

Академический проект, 2000.

38. Методы обследования речи детей: Пособие по диагностике речевых нарушений / Под общей ред. проф. Г. В. Чиркиной. М.: Аркти, 2003.

39. Мартиненко І.В. Логопсихологія: курс лекцій. Навчальний посібник. – К.: ДІА. – 2014. – 100 с.

40. Марченко І.С. Спеціальна методика розвитку мовлення (логопедична робота з корекції порушень мовлення у дошкільників): Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. Спеціальність: Корекційна освіта (логопедія). / І.С.Марченко – Вид. 3-є, перер. та доп. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. – 312 с.

41. Момот Т. Веселий ротик. / Т. Момот Тернопіль Навчальна книга-Богдан, 2016. – 24с.

42. Нищев Н.В. Система корекційної роботи в логопедичній групі для дітей із загальним недорозвиненням мовлення. / Н.В. Нищев – СПб., 2001.

43. Нищев Н.В. Розвиваючі казки. / Н.В. Нищев – СПб., 2002.

44. Нейман Л.В. Анатомия, физиология и патология органов слуха и речи: учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений / Л.В. Нейман, М.Р. Богомильский; под ред. В.И. Селиверстова. – М.: Гуманит. Изд. Центр ВЛАДОС, 2001. – 224с.

45. Парамонова Л.Г. Нарушение звукопроизношения у детей: Методическое пособие. – СПб.: ООО «Издательство «Детство-пресс», 2012. Изд. 5-е.- 272с.: ТОВ «АСМІ», 2013. – 153-188с.

46. Пахомова Н.Г. Нейропсихолінгвістика / Пахомова Н.Г. - Полтава

47. Пожіленко Є.А. Чарівний світ звуків і слів. / Є.А. Пожіленко – М., 2001.

48. Пожиленко Е. А. Артикуляционная гимнастика / Е. А. Пожиленко. Санкт-Петербург. КАРО, 2009. – 92 с.

49. Пінчук Ю.В. Мовленнєві вправи для виховання у дітей правильної вимови звуків Р, Р", Л, Л": Навчально-методичний посібник. / Ю.В Пінчук. - К.: КНТ, 2007. - 136 с.

50. Рібцун Ю.В. Корекційна робота з розвитку мовлення дітей п'ятого року життя із фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення: програмно-методичний комплекс / Ю.В. Рібцун. Тернопіль: Мандрівець, 2014. – 272с.

51. Рібцун Ю.В. Дошкільнятко: корекційно-розвивальна та навчально-виховна робота з дітьми з фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення: навч.- метод. посіб. / Ю.В. Рібцун. – Тернопіль: Мандрівець, 2016. – 192с.

52. Соботович Є.Ф. Вибрані праці з логопедії. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2015. – 308с.

53. Ткаченко Т.А. Логопедична зошит. Формування та розвиток зв'язного мовлення. / Т.А. Ткаченко – СПб., 1998.

54. Ткаченко Т.А. Спеціальні символи в підготовці дітей 4 років до навчання грамоті. / Т.А. Ткаченко – М., 2000.

55. Ткаченко, Т. А. Учи говорить правильно: Система коррекции общего недоразвития речи у детей 5 лет /Т. А. Ткаченко. М.: Гном и Д, 2001.

56. Федорович Л.О. Постановка звуків у вимови дітей дошкільного та молодшого шкільного віку / Л.О. Федорович. – Вид. друге, перероб. та доп. – Запоріжжя: ТОВ «ЛПКС» ЛТД. 2016. – 124с.

57. Федорович Л.О. Формування правильної вимови у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. Методичні рекомендації та дидактичні матеріали для логопедів шкіл і дитячих садків, учителів і вихователів загальноосвітніх і спеціальних освітніх закладів та батьків. – Кременчук: Християнська Зоря, 2011. – 348с.

58. Филичева Т.Б. Основы дошкольной логопедии / Т.Б. Филичева, О.С. Орлова, Т.В. Туманова и др. Москва: Эксмо, 2017. – 320с.

59. Фотекова Т.А. Тестова методика діагностики усного мовлення молодших школярів. / Т.А. Фотекова – М., 2000

60. Швайко Г.С. Заняття з образотворчої діяльності в дитячому саду. / Г.С. Швайко – М., 2000.

61. Шеремет М.К. Хрестоматія з логопедії. Історичні аспекти. Дислалія. Дизартрія. Ринопалія. / М.К. Шеремет, С.Ю. Конопляста, І.В. Мартиненко - К.: КНТ, 2008. - 380 с

Допоміжна

1. Астапов В.М. Введение в дефектологию с основами нейро- и патопсихологии. – М, 1994.

2. Ермаков В.П., Якунин Т.А. Развитие, обучение и воспитание детей с нарушениями зрения. – М., 1990.

3. Коррекционная работа в специальных школах и дошкольных учреждениях. – Л., 1985.
4. Лагмейер И., Матейчик З. Психическая депривация в детском возрасте. – Прага, 1984.
5. Лебединский В.В. Нарушение психического развития у детей. – 1985.
6. Основы специальной психологии и педагогики /Под ред О.В. Трошина/.- Н.Новгород, 1998.- Т.5.
7. Основы специальной психологии и педагогики / Под ред. О.В. Трошина/.- Н.Новгород, 1999. – Т.6.
8. Трошин О.В. Введение в коррекционную педагогику и специальную психологию. -Н. Новгород, 1997.
9. Марковская И.Ф. Задержка психического развития. - М., 1993.
10. Сухарева Г.И. Лекции по психиатрии детского возраста.- М., 1974.
11. Ермаков В.П., Якунина Т.А. Развитие, обучение и воспитание детей с нарушениями зрения. - М., 1990.
12. Винарская Е.Н. Раннее речевое развитие ребенка и проблемы дефектологии. - М., 1987.
13. Захаров А.И. Детские неврозы. - СПб., 1995.
14. Введение в патопсихологию. - М.: МГУ, 1989.
15. Специальная психология и педагогика / Под ред. О.В. Трошина/.- Н. Новгород, 1999.- Т.5.
16. Астапов В.М. Коррекционная педагогика с основами нейро- и патопсихологии. – М.: ПЕР СЭ, 2006. – 176 с.
17. Гонеев А.Д. Основы коррекционной педагогики / А.Д. Гонеев, Н.И. Лифинцева, Н.В. Ялпаева; под ред. В.А. Слостенина. – М.: Издательский центр «Академия», 2007. – 272 с.
18. Гилленбранд К. Коррекционная педагогика: Обучение трудных школьников / К. Гилленбранд; пер. с нем. Н.А. Горловой. – М.: Издательский центр «Академия», 2007. – 240 с.
19. Карпунина О.И., Рябова Н.В. Специальная педагогика в опорных схемах. – М.: Изд – во НЦ ЭНАС, 2005. – 168 с.

20. Лебединский В.В. Нарушения психического развития в детском возрасте. – М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 144 с.
21. Мамайчук И.И. Помощь психолога детям с аутизмом. – СПб.: Речь, 2007. – 288 с.
22. Выготский Л.С. Собр. соч. – М., 1983. – Т.5.
23. Дефектологический словарь. – М., 1995.
24. Лапшин В.А. Б.П. Пузанов. Основы дефектологии. – М., 1991.
25. Мастюкова Е.М. Ребенок с отклонениями в развитии.- М., 1992.
26. Малофеев Н.Н. Специальное образование в России и за рубежом. – М., 1998. – ч. I-II.
27. Обучение детей с проблемами в развитии в разных странах мира: Хрестоматия. /Сост. Шипицина Л.М. – СПб., 1997.
28. Основы специальной психологии и педагогики /Под ред О.В. Трошина/.- Н.Новгород, 1998.- Т.5.
29. Кашенко В.П. Педагогическая коррекция.- М,1994.-223 с.
30. Кумарина Ф., Назарова Н.М. Коррекционная педагогика и специальная педагогика//Материалы 2 Всероссийской конференции по компенсирующему обучению.- М.,1996.-с.4-15.
31. Малофеев Н.Н. Дети с трудностями в обучении, дифференциация и интеграция//Материалы 2 Всероссийской конференции по компенсирующему обучению.- М,1996.- с.20—28.
32. Назарова Н.М. Закономерности развития интеграции как социального и педагогического феномена//Материалы 2 Всероссийской конференции по компенсирующему обучению.-М., 1996.- с.28-39.

Інформаційні ресурси

1. <http://pedlib.ru/Books>
2. <http://www.businessplan.narod.ru/>
3. www.aquarium.com.ua

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

1. **РО** конспектів матеріалів лекцій та практичних занять – 10 балів;
 2. **РО** підготовки до практичних занять та опанування практичними навичками 60 балів:
 - виконання домашніх завдань – 10 балів;
 - виконання матеріалу на практичних заняттях – 20 балів;
 - виконання контрольних завдань – 30 балів.
 3. **РО** підсумкової контрольної роботи – 20 балів;
РО індивідуальне самостійне завдання – 10 балів;
- Змістовий модуль 1: разом 100 балів**
Змістовий модуль 2: разом 100 балів

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни